

ÅRSRAPPORTER 2009

Sammanställning av delägarnas skadeförebyggande arbete 2009

SVENSKA KOMMUN FÖRSÄKRINGS AB
NIDAROS FORSIKRING

2010-01-25

Sid 1 (31)

Skadeförebyggande arbete inom Gävle kommun 2009

Gemensamt

Det trygghetsskapande arbetet har under året fortsatt i olika grupperingar exempelvis BIG - Brottsförebyggarna i Gävle - och Gävle lokala brottsförebyggande råd. Läns-BRÅ har förnyats och där är numer även Länsstyrelsen, Landstinget och Region Gävleborg aktiva. Ordförande är landshövding Barbro Holmberg. Under året har det brottsförebyggande rådet aktiverat sig i det brottsofferstödjande arbetet som bedrivs av Brottsofferjouren i Gävle. Stolt och Nykter (nykter skolavslutning i Furuviksparken) genomfördes för sjunde året. Skolavslutningen är numer inte alls en riskhelg. Varje dag som alkoholdebuten för unga skjuts upp är en vinst. Kampanjen mot berusningsdrickande ”Drick varannan vatten” har genomförts även 2009. Projektet Polarna i Gävle, vuxenvandrarpuffs i samverkan med polisen har efter tre år närmat sig en permanent status genom beslut från kommunstyrelsen.

Nordostprojektet går in på sitt tredje år och nätverket av samverkande frivilligorganisationer, idrottsklubbar, kommunen, polisen med flera omfattar nu fler än 20 aktörer och har antagit namnet ”Trygga Gävle”. Ett liknande integrationsarbete syftandes till att bryta socialt utanförskap har i samverkan med Hyresgästföreningen och AB Gavlegårdarna inletts i stadsdelen Andersberg.

Ett underlag för ett samverkansavtal med polismyndigheten har färdigställts under året där en stor mängd samverkansområden har lyfts fram. Inventeringen är ett underlag också för att koordinera samverkansarbetet och utveckla det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Kommunen har under året deltagit i SKFAB´s RM-grupp med möten i Örnsköldsvik (Integrationsfrågor), Gävle (Energi) samt Trondheim (Storskadehantering).

Det skadeförebyggande arbetet i Gävle kommunkoncern har under året bland annat fortsatt med införande av systematiskt brandskyddsarbete SBA. En kon-

cernlicens för systemet ”B4Fire” har köpts in och utbildning har skett i detta system.

Som en konsekvens av implementeringen av SBA-arbetet och den ökande risken för anlagda bränder i skolmiljö har Barn- och Ungdomsförvaltningen beslutat att tillsammans med Gästrike Räddningstjänst starta ett samarbetsprojekt under 2009 som innebär att Gästrike Räddningstjänst under 6 månader (sep/09-maj/10) ställer 2 tjänster till förfogande för att utveckla det systematiska brandskyddsarbetet inom förvaltningen. (Projektet finansieras delvis av överskottsmedel från SKFAB).

En arbetsgrupp (”Skolan brinner”) med representanter från Barn och Ungdom, säkerhetsenheten, räddningstjänsten samt polisen har bildats för att ytterligare fokusera på skolans arbete mot anlagd brand.

Tillsammans med Gästrike Räddningstjänst och övriga kommuner inom räddningstjänstförbundet arbetar vi i ett samverkansprojekt med fokus på problematiken runt anlagda bränder. Kopplat till detta har vi ett avtal med räddningstjänsten som gäller utökade och fördjupade brandutredningar.

Inom projektet ”tekniksamverkan” fortsätter vi arbetet med att ta fram förslag på gemensamma ”teknikplattformar” för passagekontrollsystem, larm samt CCTV. Under året har vi med mycket lyckat resultat installerat kameror på ett antal skolor som är kopplade till en dygnetruntbemannad larmcentral. Vissa av dessa kameror är försedda med högtalare så att väktaren kan meddela personer som uppträder olämpligt att de är observerade. I väktarinstruktionen ingår även att vid behov tillkalla kommunens väktarbolag och/eller polis.

Som exempel kan nämnas att på Vikingaskolan gjordes under sommaren 2009 ett 40-tal åtgärder/ingripanden samtidigt som kostnaderna för skador och skadegörelse på skolan sjönk till i stort sett noll.

Under året har AON genomfört EML-bedömningar på två av våra större objekt, äldreboendet Forellplan (f d Sätrahemmet) samt Polhemsskolan.

Förvaltnings- och bolagsvisa redovisningar

Omvårdnadsförvaltningen

Omvårdnadsförvaltningen har under 2009 arbetat vidare med det förebyggande brandskyddet vad gäller utbyggnad av automatiska brandlarm, övningar och utbildningar. Man har genomfört utbildning för ca 700 anställda och genomfört ett 10-tal övningar.

Under året har förvaltningen investerat ca 5 msek i säkerhetshöjande åtgärder som t ex brandlarm och elombyggnationer.

Efter ett allvarligt brandtillbud på ett äldreboende (brand i pentryenheten) har en inventering genomförts vad det gäller elförsörjning/timers till pentryenheterna på kommunens samtliga äldreboenden. Inventeringen kommer att medföra att ett antal pentryenheter kommer att byggas om under 2010.

Förvaltningen medverkar i det kommungemensamma krisberedskapsarbetet vid extra händelser, enligt LXO (Lagen om extraordinär händelse).

(Detaljerad lista på genomförda åtgärder redovisas i bilaga "Omvårdnad 2009").

Gavlefastigheter AB

Gavlefastigheter AB har fortsatt och i princip slutfört projektet att förse samtliga förskolor med brand- och inbrottslarm och kopplat till detta även automatisk avstängning av inkommande vatten. En nybyggd förskola har utöver brandinbrottslarm, fasadkabel, vattenavstängning även försetts med säkerhetsglas (Hammerglas) på samtliga fönster.

I samverkan med Gästrike Räddningstjänst har ett projekt startas under 2009 för att utveckla det systematiska brandskyddsarbetet (SBA).

Implementering av B4Fire för SBA-arbetet fortsätter.

(Detaljerad lista på genomförda åtgärder redovisas i bilaga "Gavlefastigheter 2009").

Gävle Energi AB

Gävle Energi AB fortsätter det förebyggande mot oönskade händelser, t.ex. mottagningsstationer (el) utrustas med talade kameraövervakning till driftcentral, utbyte av äldre automatiska brandlarmsystem.

Utbildning planeras inom skade/ incidentrapporteringen tillsammans med försäkringshandläggning och samtlig personal kommer att få en uppdatering i allmänbrandkundskap och hjärt- och lungräddning . Under 2009 har krisledningsgruppen övats i samspel med Samvete-09.

Bionär Närvärme AB

Bionärs pelletsanläggningar anpassas till Gävle Energi's säkerhetskrav t.ex förses anläggningar med automatiskt brandvarningssystem och inbrottslarm, förvaring av loggbok i värdeskåp som kan sättas i säkerhet vid brand. Vidare kommer anläggningar att förse med passerkortssystem.

AB Gavlegårdarna

Först och främst kan en stor andel av bolagets underhållsprojekt klassificeras som skadeförebyggande arbetet. För 2009 beräknas underhållsprojekten uppgå till ca 175 mkr. När det gäller specifika skadeförebyggande projekt kan nämnas ombyggnad/förstärkning av entrépartier på ett antal fastigheter i stadsdelen Andersberg som även försetts med elektronisk låsning med tagg-läsare på entréer och källardörrar.

I samverkan med Hyresgästförening och ett antal andra föreningar har ett lokalt projekt ”Integration Andersberg” startats.

En skadeutsatt utbyggnad med träfasad i bottenvåningen på ett höghus i Stigslund som dessutom innehåller ett äldreboende har behandlats med flamskyddsmedel. (Utbyggnaden är en populär ”rökruta” för eleverna vid Stigslundsskolan).

Arne Andersson

Säkerhetschef

Bilagor:

Omvårdnad 2009

Gavlefastigheter 2009

Redovisning av säkerhetsarbetet vid Omvårdnad Gävle

Systematiskt brandskyddsarbete

Focus på förebyggande brandskyddsarbete

I form av:

- Tekniska skydd
- Utbildning av all personal
- Automatiska brandlarm i samtliga särskilda boenden för äldre och för personer med funktionsnedsättning
- Eltekniska åtgärder för att minska riskerna
- Investeringar för ca 5 mkr

Utbildningsinsatser för förebyggande brandskydd

- ½-dags utbildning för all personal
  - teori och praktik. 30 tillfällen/år
  - ca 400 personal under året
- Hedagsutbildning för ansvariga och ombud
  - ca 200 personal är utbildade.
  - ca 30 personal under året
- Årliga brandskyddsövningar
  - ca 10 tillfällen/år
- Naturlig punkt på arbetsplatsträffar
- Internkontroller görs 2-3 ggr/år med checklistor som följs upp
- Dokumentation av brandskyddet samlas i lokala ”fastighetspärmor”

Övrigt säkerhetsarbete

- 5 nya personallarm – gruppboheter Psyk.
- Nytt trygghetslarm – Stigslund
- Komplettering av trygghetslarm- Fleminggatan 11-17, inklusive förbättring av personallarm hus 13
- Medverkat vid riskanalyser och övningar, bl.a. Samvete -09
- Inventering av eluttag i pentry

Björn Strandell
Utredningssekreterare

Redovisning till försäkringsbolaget

Vad vi gjort under 2009

- Tillrättaviserat sophantering. Demonterat papperskorgar på fasader. Upplyst om felaktig sophantering. Spisar som har belamrats med brännbart material görs strömlösa. Timers på kaffebryggare och dyl. har installerats. Har flyttat på sopcontainers som varit felplacerade och där med minimerat brandriskerna.
- Larminstallationer statusbesiktades.
- 12 förskolor, tre skolor försågs med brandlarm samt avstängningsventil nattetid på inkommande vatten. Även yttre detektorkabel monterades där behov fanns.
- Tre skolor har vi bytt ut brandlarmet, samt avstängningsventil nattetid på inkommande vatten.
- Anpassat brandlarm i flera hus.
- Vandrarhemmet i Gävle har vi bytt brandlarm på.
- En ny förskola har vi byggt Herrgårdensförskola, som vi har larmat med brandlarm, inbrottslarm, yttre fasadkabel, vattenavstängning, ip-sändare.
- Alla ny installationer på brandlarmen har kopplats upp mot ip-sändare.
- Vatten ventiler har installerats på några skolor.
- SBA-arbete: Utbildat personal i förebyggande arbete. Arbete med att införa B4 fire, som stöd till verksamheten i sitt fortsatta SBA-arbete.
- Brandinformation till skolpersonal, och personal i egen förvaltning.
- Har installerat trygghetskameror på tre skolor, utvändigt uppkopplade mot Nyx Security.
- En ny säkerhetstekniker har vi anställt Peter Carlberg.
- Magnus Melin har fortsatt sitt arbete med ungdomarna i Bomhus, Sättraområdet vilket visat sig vara framgångsrikt.
- Uppkoppling av larm på Folkets hus i Norrsundet.
- Utbyte av glasrutor till säkerhetsglas på utvalda objekt.
- Tagit fram nya rutiner för övernattnings i skolor.

Inför 2010

- Fortsatt arbete med larminstallationer på skolor o förskolor.
- Byta ut gamla brandlarmsanläggningar till ny teknik.
- Utöka brandlarmsskyddet där det är dåligt.
- Fortsatt arbete med B4 fire, se till att det kommer ut till verksamheterna.
- Ungdomskontakterna som Magnus har i Bomhus, Sättra fortsätter förhoppningsvis.
- Larminstallationer statusbesiktigas.
- Utökning av trygghetskameror CCTV.

- Fortsatt utbyte av multicom-sändare till IP-sändare.
- Fortsatt arbete med att koppla upp brandlarmsanläggningar mot överordnat system.
- Fortsatt arbete med att byta ut patchkablar: Grön Passage, Blå Styr, Röd Brand.
- Projekt för att minska skadegörelsen med 50% på de fyra skolor med mest skadegörelse år 2009.

Magnus Melin

Gavlefastigheter Gävle Kommun AB

2010-01-25

Sammanställning av skadeförebyggande åtgärder i Sundsvall år 2009

Sundsvalls kommun har fortlöpande under året arbetat med skadeförebyggande åtgärder genom kontinuerliga internkontroller enligt kommunens fastlagda regler för ”systematiskt brandskyddsarbete SBA och systematiskt riskhanteringsarbete SRA”.

Vidare har en skadeförebyggande arbetsgrupp under året arbetat med riktade insatser för att förebygga skadegörelse, inbrott/stöld, vattenskador, brand m.m. enligt redovisning nedan.

Följande åtgärder har fortlöpande genomförts i kommunens fastigheter under året:

- Montering av självstängande tvättställsblandare på skolor som utsatts för sabotage genom igensatta tvättställ och rinnande vattenkranar.
- Komplettering av fuktlarm i diskbänksskåp.
- Kompletteringar av lås på återvinningskärl.
- Färdigställt tillverkning och montering av brandsäkra bokinkast på kommunens samtliga bibliotek som har bokinlämning på kvällar och helger.
- Belysningsförbättringar utomhus på gångtytor och intill fasader på skolor och förskolor.
- Montering av avstängningsventil på inkommande vattenledning på utvalda fastigheter. Av kommunens ca 100 förskolor är 19 färdigställda.
- Borttagning av buskage och annan vegetation för att öka insynen till våra fastigheter.
- Utbyte av vattenslangar på diskmaskiner, tvättmaskiner, storköksutrustningar m.fl. maskiner i kommunens fastigheter är nu klart.
- Tillverkning och montering av ”brandskyddsplåtar” till alla 50 förskolor där vi har s.k restaurangpisar är nu klart.

- Åtgärder för att hindra tillträde till tak på byggnader.

Specifika riktade åtgärder har utförts enligt följande:

- Ekonomiskt bidrag till skadeförebyggande elevprojekt på Vibackeskolan. Projektet är initierat och drivs av elevrådet på skolan.
- Ekonomiskt bidrag till det skadeförebyggande elevprojektet ”Trygghetsrevision” på Stöde skola.
- Ekonomiskt bidrag till ungdomscafé i bostadsområdet Bosvedjan. Ett samverkansprojekt mellan skolan och kyrkan för att ungdomarna i området ska få ett bättre alternativ än att driva runt i bostadsområdet med skadegörelse och annat olämpligt som följd.
- Ekonomiskt bidrag till skadeförebyggande elevprojekt på Hagaskolan.
- Byte av slangar och montering av automatisk vattenavstängare Aquastop på vattenautomaterna i kommunhuset.
- Montering av utvändigt brandlarm (takfotslarm) vid entrén på Ljustadalens skola efter ett antal anlagda bränder i och utanför skolan.
- Dessutom har Räddningstjänsten enligt projekt ”Trygg skola” besökt skolan och pratat med elever och personal.
- Inköp av två stycken mobila bostadssprinkler för att förebygga brand. Sprinklern som är av märket Q-fog skall användas på gruppboenden och äldreboenden där det finns risk för brand.
- I samarbete med Räddningstjänsten har kommunen påbörjat arbetet med att ta fram nya riktlinjer med tydliga krav gällande brandlarm,
- utrymningsvägar, antal sovande i lokalen m.m för att det ska vara godkänt att hyra ut för övernattnings.
- Målet är att skapa övernattningsmöjligheter för 1000 personer i för ändamålet väl utvalda lokaler med fullgott brandlarm och bra utrymningsmöjligheter.
- Efter inventering tillsammans med Räddningstjänsten har tre skolor valts ut och komplettering av befintliga brandlarm har beställts för 100 000 kr

De salar som valts ut kommer att märkas upp på plats och läggas in på särskild ritning som tillsammans med annan information kommer att bifogas i det bokningsbesked som skickas till den som hyr. Kopia för kännedom ska skickas till Räddningstjänsten som i sin tur kräver en förteckning med namn på dom som ska övernatta av den som hyr.

Följande skadeförebyggande åtgärder har utförts av kommunens bolag:

- MittsverigeVatten AB har förstärkt sitt skalskydd på vattenreservoaren i Ortviken. Anläggningen klassas som civilt skyddsobjekt.
- Sundsvallarena AB har installerat brandlarm i A-hallen i Gärde.
- Sundsvalls kommuns Industriutvecklings AB (SKIFU) har installerat brandlarm i fastigheten på Storgatan 73.
- Sundsvall Parkera AB/AB Stuvaren har investerat i nytt skalskydd i fastigheten Stuvaren 2.

I tjänsten

Håkan Berglund

Risk- och säkerhetsplanerare

KIRUNA KOMMUN
Säkerhetsansvarig
Jan Lundmark

2009-12-29

Sammanfattning av säkerhetsarbetet i Kiruna 2009

Kommunens säkerhetsarbete har koncentrerats till att fortsätta med utbildning av all personal i koncernen vad gäller brand och första-hjälpen. Det har även varit ett intensivt arbete med kommunens krisledningsplaner samt riskanalysövning där bl.a. samtliga förvaltnings och bolagschefer deltog.

Det finns även ett stort ansvar gällande säkerhet och hälsa som kommunen jobbar med gällande stadsomvandlingen.

Stadshuset håller på att upphandla ett nytt skalskydd gällande nytt låssystem, där vi också utfört en autentisk utrymningsövning med teaterök. Nytt för stadshuset är också att alla möten som hålls i byggnaden inleds med att man talar om var utrymningsvägar, släckutrustning samt var uppsamlingsplatsen är belägen.

I övrigt har kommunen jobbat med riskanalyser gällande Pandemi och el-bortfall, där vi gör en riskanalys av el-bortfall tillsammans med Gällivare kommun genom att vi belastar samma elnät.

Kommunen har även varit med om att starta upp BRÅ där även polisen är en viktig samarbetspartner.

Skadeförebyggande åtgärder på Tekniska Verken i Kiruna AB 2009

Avdelning Gatu/VA

- Utbildning Besiktning av lekparkar (2 personer).
- Utbildning Säkerhet på väg (2 personer).
- 3 personer har genomfört kursen Provtagning av avloppsvatten för att bli ackrediterade provtagare.
- Skyddsrand kommer att genomföras under december månad.
- På försök har ljuskällor i gångviadukter byts ut till okrossbara.
- Förstärkt och bytt ut belysning samt röjt sly efter gångvägar för att öka säkerheten hos medborgarna.
- En tvåpelar billyft är inköpt, vilket ökar möjligheten att arbeta under mer ergonomiskt riktiga arbetsställningar och därmed förebygger framtida arbetsskador.

- Vibrationsdämpade och mer tystgående mutterdragare är inköpt till verkstaden, vilket minskar risken för framtida arbetsskador.
- Fortlöpande översyn, underhåll och förebyggande reparation av ledningsnätet för att minska risken för förorenat dricksvatten och fastighetsskador orsakade av avloppsstopp samt att säkerställa brandvattenförsörjning. Bl.a. relining Renstiernagatan, förbättringar huvudvattenledning till slalombacken, åtgärdat problemområde på huvudspillvattenledningen.
- Vidtagit åtgärder på ledningsnätet i Abisko, Björkliden och Karesuando för att minska mängden ovidkommande vatten och därmed minska risken för överbelastning och bräddning vid avloppsreningsverket.
- HACCP (faroanalys med kritiska styrpunkter) för Kiruna Vattenverk samt framtagande av förebyggande rutiner.
- UV-ljus har installerats vid vattenverken i Karesuando och Kuttainen.
- Larm har installerats i alla vattenverk, undantaget Sudjavaara och Lannavaara, i östra distriktet.

Avdelning Renhållning

- Genomfört årlig brandskyddskontroll samt löpande brandöversyner
- Kontrollerat all brandskyddsutrustning
- Planerat brandskyddsåtgärder på Kiruna deponi och ÅVC 2010

Avdelning Energi

- Ny huvudgrind in till värmeverksområdet, huvudgrind alltid stängd som kräver passerkort.
- Passerkort även på vissa dörrar i produktion och kontorslokaler som kräver pinkod samt passerkort på kvällar och helger.
- Införande av kameraövervakning vid huvudgrind samt kameror som bevakar över värmeverksområdet.
- Byte av mekaniska låssystemet i samtliga dörrar i byggnaderna på värmeverksområdet.
- AON reviderat vår Risk Survey.
- Årlig kontroll av brandsläckare och inomhusbrandposter.
- Löpande SBA arbete under året (inkl uppdateringar).
- Utfört skyddsronder enligt SAM.
- Införande av egenkontrollprogrammet i vårt underhållssystem.
- Arbetsmiljöplan upprättad enligt gällande regler AFS 1999:3 med tillägg 2008:16 12§.

- Protokollförda skyddsronder utförs även under sommarstoppet där entreprenörer som har pågående arbeten medverkar.
- Totalreovering av Vittangi fjärrvärmeverk. Nya flispannor med tillhörande utrustning.
- Totalrevidering av varsel-/nödskyltar i Vittangi fjärrvärmeverk.

Skadeförebyggande åtgärder på Kiruna bostäder 2009

Beredskapstelefon Kirunabostäder AB 0980/81286

Beredskapstelefon landsbygden 0980/12250

Kirunabostädernas egna fastigheter

- Fortsatt översyn och dokumentation av placering sopkärl och brevlådor i syfte att minska risken för brandspridning p.g.a. anlagd brand i dessa.
- Fortsatt arbete med installation av kodlås i entréer
- Skärpning av var placering får ske av upplag och bodar vid entreprenader, placering i samråd med KBAB
- Skärpta krav på skyddsronder under entreprenaders genomförande, protokoll efterfrågas
- Skärpta krav på att trapphus skall vara fria från hinder och brännbara ämnen, samarbete med räddningstjänsten
- Utbildning av personal (SBAB utb), utbildningen sker av egen behörig personal
- Skärpt kontroll av brandsläckare och slangvindor
- Skärpt kontroll och åtgärdande av rökluckor som har en bristande funktion

Kommunala fastigheter

- Fortsatt översyn och dokumentation av placering av sopkärl och brevlådor i syfte att minska risken för brandspridning p.g.a. anlagd brand i dessa
- Utbildning av personal (SBAB utb), utbildningen sker av egen behörig personal
- Skärpt kontroll av brandsläckare och slangvindor

- Skärpt kontroll och åtgärdande av rökluckor som har en bristande funktion
- Tillsyn av kommunala fastigheter är genomförd av räddningstjänsten

Teknikavdelningen

- Få verksamheten att engagera sig i det systematiska brandskyddsarbetet, stöttning i arbetet erhålls av KBAB tekniker (brand)
- Fortsatt arbete med förebyggande säkerhetsarbetet med de fem fastighetsteknikerna, arbetet inriktas främst på el, brand, tryck, lyft, värme, ventilation, larm och lekplatser

Jan Lundmark

Skadeförebyggande arbete inom Piteå kommun 2009

Riktlinjer för internt skydd

2009-08-28 antog kommunstyrelsen ”riktlinjer för internt skydd”. Riktlinjerna omfattar dels minsta nivå på brandskyddsanläggningar där kommunen bedriver verksamhet, dels närmare riktlinjer för skaderapportering i kommunens förvaltningar och bolag.

Skaderapportering

Säkerhetsgruppen har under hösten gett särskild information till samtliga förvaltningar och bolag om att kommunstyrelsens beslut att samtliga ska använda sig av kommunens skaderapporteringssystem (STINA). Den 17 december genomfördes utbildning i STINA för åtta av nio förvaltningar (fastighetskontoret är användare sedan tidigare) samt två av fem bolag.

Fastighets- och servicekontoret

Automatisk vattenavstängning har installerats på sex objekt fördelat på skolor och sporthallar. Fastighetskontorets personal har utbildats i säker vatteninstallation.

Bevakningskameror (totalt 11 kameror) har satts upp på fem fastigheter.

Fortsatt utbyggnad av brandlarm och takfotslarm på skolor och sporthallar, totalt fem byggnader.

Trygghetsvandringar

Piteå kommuns brottsförebyggande råd har genomfört en trygghetsvandring i centrala Piteå, vid Christinaskolan/Nolia-området. Området har varit överrepresenterat avseende skadegörelse. Från kommunen deltog fastighetskontoret, Kultur Fritids parkförvaltning, Teknik- och gatukontoret och folkhälso-samordnaren. Övriga deltagare var Polisen samt elever och föräldrar till elever på Christinaskolan.

Klotterseminarium

Piteå kommun samt Polismyndigheten Norrbotten arrangerade ett seminarium att förebygga klotter med föreläsare från BRÅ Eskilstuna och Bodens Kommun.

Informationsträffar

Säkerhetsgruppen har erbjudit ledningsgrupperna i kommunens förvaltningar och bolag att komma ut och informera om kommunens säkerhetsarbete. Informationsträffar har genomförts hos sex av nio förvaltningar samt tre av fem bolag.

Flytt av kommunens IT-avdelning

Den tidigare räddningstjänsten/bussgaraget och IT-avdelningen har byggts om då Polisen flyttat in. Som en konsekvens av det har IT-avdelningen flyttat till en ny fastighet. Detta har ställt stora krav på att anpassa fastigheten utifrån IT-avdelningens säkerhetskrav. Kommunens informationssäkerhets-samordnare har arbetat med att:

- Utformning och val av byggnadsmaterial till utbyggnad av befintlig fastighet utifrån säkerhetskrav som ska hålla för inbrott och skadegörelse.
- Utformning av larm för inbrott och brandskydd samt val av tekniska larmlösningar, både invändigt och utvändigt
- Utformning och val av passersystem för hela fastigheten
- Utformning av avbrottsfri- och reservkraft
- Säkerställa redundans på in- och utgående datakommunikation
- Säkerställa redundant kyla för datahall
- Säkerställa att området runt i kring fastigheten är brottsförebyggande genom öppen markplanering, belysning och kamera övervakning
- Förstärkning av perimeterskydd på befintlig fastighet i form av dörrar och fönster

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

2009-05-18 antog kommunfullmäktige *handlingsprogram för förebyggande verksamhet till skydd mot olyckor*. Handlingsprogrammets fokus är att minska bränder, trafik- och fallolyckor i Piteå kommun.

Utbildning om brand och anlagd brand

Räddningstjänsten har informerat samtliga elever i årskurs 7 samt årskurs 1 på gymnasiet inom brandskydd och konsekvenser av anlagd brand. Denna aktivitet kommer att bedrivas årligen.

SBA utbildning för Socialtjänsten

Samtlig personal på socialtjänstens särskilda boenden har utbildats inom systematiskt brandskyddsarbete.

Krisberedskap

Kommunens plan för hantering av extraordinära händelser har reviderats och fastställts av kommunfullmäktige i maj 2009.

I oktober genomfördes en heldags utbildning i stabsmetodik för kommunens krisledningsstab och ersättare.

Mona Lundström

Säkerhetsansvarig
Piteå kommun

2009-11-24

Redovisning av skadeförebyggande arbete i Uppsala kommun 2009

I Uppsala kommun läggs stor vikt på arbetsplatsernas systematiska egenkontroll vilken utgör stommen i det skadeförebyggande arbetet. Väl utvecklade säkerhetsorganisationer inom produktionsnämndernas verksamhetsområden svarar för att detta arbete hålls levande. Samverkan mellan främst dessa båda enheter ger en ständig utveckling av det skadeförebyggande arbetet.

Seminarium ”Sedd-Hörd-Bekräftad” om samverkan i skadeförebyggande arbetet har genomförts för andra året. Inom kommunens egenproduktion har över 50 utbildningar med stor närvaro genomförts. Dessa har spänt över områden om allmän intern säkerhet, lagen om skydd mot olyckor till extra ordinarie händelser. Specifika områden har varit hot och våld, elsäkerhet, kommundemensamma incidentrapporteringssystemet, grunderna för systematiskt brandskyddsarbete, m.m.

Övningar har genomförts i olika delar av den kommunala verksamheten rörande elavbrott, översvämningsscenario, antagonistiskt angrepp och utsläpp av farligt ämne varvid krishanteringens utsatts för särskild granskning.

En särskilt framtagen barnsäkerhetsrund har använts i förskoleverksamheterna.

Den fysiska säkerheten utvecklas ständigt. Som exempel kan anges att brand- och utrymningslarm ses över kontinuerligt i alla kommunala lokaler med prioritering av förskolor och skolor. 10 nya larm har tillkommit under året.

Utrymningstavlur kontrolleras och revideras. I och med 2009 har 175 arbetsplatser fått nya utrymningstavlur.

Takfotslarm monteras för att möjliggöra snabb indikering av brand. Exempel på byggnader som fått takfotslarm under året är flera förskolor.

Samtliga förskolor har systematiskt kontrollerats utifrån en lista med skadeförebyggande åtgärder av fysisk, teknisk, symbolisk och psykologisk karaktär. Varje förskola har därefter fått förslag till åtgärder för att öka skyddet mot skador.

El-säkerhetsbesiktningar genomförs två gånger per år i samtliga förskolor. Jordfelsbrytare kontrolleras en gång per år i samtliga skolor.

Risk- och sårbarhetsanalys har genomförts inom hela den kommunala organisationen som ett led i arbetet med extraordinära händelser. Samtliga nämnder och bolag har också utarbetat sin egen plan för att förebygga risken för vardagsolyckor enligt lagen om skydd mot olyckor.

Nästa steg blir det kommunövergripande handlingsprogrammet.

Sedan snart tre år tillbaka ingår Uppsala kommun i ett skadeförebyggande nätverk – Tryggare Uppsala län- i vilket ingår såväl offentliga som privata intressenter. Nätverket arbetar med en rad olika frågor t ex butiksrån, kvinnofrid, gatuvåld varvid olika samarbetsmodeller prövas.

Genom gemensamma problembeskrivningar agerar vardera part utifrån sitt ansvarsområde men i samverkan med övriga berörda parter enligt en gemensamt framdiskuterad plan. Resultaten har främst visat sig vad gäller skadegörelse och butiksrån men öppnat många nya kanaler för samverkan.

Under året har förekommit oroligheter i flera bostadsområden i utkanten av staden. Dessa har krävt intensiva insatser av såväl kommun som polis. Olika former av samverkansgrupper arbetar för att komma till rätta med problemen och därigenom minska skadorna. Bland annat är ett samarbetsavtal mellan kommunen och polismyndigheten på väg att tecknas. Samtliga kommunala aktörer, såväl nämnder som bolag, är involverade i detta förebyggande arbete.

Åsa Morén
Säkerhetschef

TRONDHEIM KOMMUNE

Trondheim eiendom

Skadeforebyggende rapport 2009

I det etterfølgende beskrives en del av de aktiviteter og tiltak som er gjennomført innen skadeforebyggende virksomhet i året 2009, samt hvilke tiltak som så langt er planlagt gjennomført i 2010.

Organisering

Gjennom en virksomhetsoverdragelse fra Factor har Garde AS siden februar 2009 overtatt som Trondheim kommunes rådgiver og samarbeidspartner på forsikringsporteføljen via SKF AB.

Kontaktpersonene i Garde AS er de samme som i det tidligere selskapet, så overgangen har gått uten problemer. For de ulike forsikringsområder som auto, bygning, vann og avløp, med mer, har Trondheim kommune oppnevnt personer innenfor de ulike områdene som har et særskilt ansvar for oppfølging og kontakt mot Garde AS.

Serviceavtaler

Høsten 2009 ble det inngått nye serviceavtaler for Trondheim kommunes bygninger med hensyn på tekniske anlegg som har betydning for sikkerheten. Avtalene omfatter kontroll og ettersyn av anleggene, og det blir utført en tilstandsvurdering der vedlikeholdsbehovet avdekkes. Opplæring av driftspersonell inngår også i avtalene. Det er inngått nye avtaler for brannalarmanlegg, sprinkleranlegg, røykventilasjon, ledelysanlegg og nødlys.

I tillegg er det ny avtale for sikringstjenester. Den omfatter alarmmottak, uttrykning, mobilt vakthold og service med drift og vedlikehold av alarm- og adgangskontrollanlegg.

Opplæring

Trondheim kommune ser behovet for at de ansatte har riktige holdninger og god kunnskap som et grunnlag for å kunne gjennomføre et tilfredsstillende skadeforebyggende arbeid. Derfor brukes det betydelige ressurser på opplæring i kommunen. Det ble i løpet av 10 dager i mai 2009 gitt opplæring av 300 brannvernledere innenfor alle kategorier enheter, og til driftspersonell i Trondheim eiendom, for å ta igjen et etterslep. Vi tar sikte på å vedlikeholde kunnskapen i årene framover og så snart som mulig gi nye ansatte opplæring. Vi har erfart at opplæringen må være systematisk, sentralt organisert, finansiert og obligatorisk, slik at den ikke kan velges bort.

Interkontrollforskriften

Systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeidet i virksomheter (interkontrollforskriften), krever at virksomhetene dokumenterer hvordan dette ivaretas. Trondheim eiendom har ansvar for byggene med tilhørende eiendommer.

Vi har i løpet av 2009 hatt en total gjennomgang av interkontrollsystemet for bygg, og vil fra årsskiftet 2009/2010 ta i bruk en ny og forbedret utgave. I tillegg til papirutgaver utplassert på det enkelte bygg, er den også elektronisk.

En vesentlig forbedring i forbindelse med det skadeforebyggende arbeidet, er at det hvert år skal gjennomføres "Egenkontroll av bygningssikkerhet". Denne vil avdekke avvik ved byggene, eller ved bruken av byggene. Avvikene registreres i et avvikssystem, det skal gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyser, og resultatet skal registreres i en handlingsplan som beskriver konkrete tiltak.

Risiko- og sårbarhetsanalyser

Trondheim eiendom har i 2009 gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser på overordnet nivå for alle byggekategorier, der akseptkriterier var laget innenfor områdene økonomi, driftsavbrudd, personskade, omdømme og ytre miljø. Resultatene var i stor grad som forventet, og vi fikk bekreftelse på at de største utfordringene ved å forebygge skader er innenfor områdene vann, brann, hærverk og havari. Det er områder vi har hatt fokus på i det skadeforebyggende arbeidet i 2009, et arbeid vi vil fortsette med framover.

Skaderapportering

2009 er det andre året som Trondheim eiendom har benyttet STINE til skaderapportering. Aktiviteten til de som registrerer og behandler bygningsskader har økt i 2009, og vi kan i år si at registreringen er så omfattende at dataene kan benyttes i statistisk materiale. Gjennom året har vi arbeidet mye med rutiner og prosedyrer for å tilpasse bruken av STINE til kommunens organisasjon. Fortsatt har vi et forbedringspotensiale i databasen som vi vil forsøke å utnytte i 2010.

Sikkerhetskonferansen høsten 2009

Det var med glede vi i Trondheim kunne invitere til SKF's sikkerhetskonferanse høsten 2009.

Vi sitter igjen med inntrykk av at de ca. 50 som deltok reiste hjem med gode minner fra "byen ved elva", og et godt faglig utbytte. Vi satte i alle fall pris på besøket og ønsker alle velkommen tilbake.

Trondheim 27.11.2009

Torstein Sneisen
Garde AS

Per Moen
Trondheim eiendom

Redovisning av skadeförebyggande arbetet i Trollhättans Stad under 2009

När vi summerar skadesituationen för 2009 kan vi notera en förbättring gentemot de två föregående åren. Glädjande nog har antalet inrapporterade skador och incidenter sjunkit från 451 år 2008 till 363 för 2009. Kostnadsbilden ger oss också en marginell förbättring mot 2008. Dock kan vi konstatera att en ökning sker på ansvarsskadorna, vilka ingår i ovan angivna siffror.

Tillkomsten av det nya Kulturhuset Kronan på Kronogårdsområdet under 2009 har säkert spelat en viktig roll så att den tidigare bekymmersamma situationen har vänts i positiv riktning. Den hårt slitna och skadedrabbade f d Kronogårdsskolan har ersatts med en modern och tilltalande skola/träffpunkt för alla medborgargrupper i den starkt segregerade stadsdelen.

Efterdyningarna av den genomförda bolagiseringen av verksamhetsfastigheter gör sig fortfarande påmind. Vårt arbete inom Skydd och Säkerhet har definitivt inte underlättats av den nya ordningen.

- **Larm.** Det finns numera 50 mobila personlarm med direkt koppling för åtgärd till polis och väktare. Antalet är stadigt stigande och tillsammans med fasta överfallslarmsfunktioner som är installerade som en del i kombinationslarmen ger denna typ av larm en ökad trygghetskänsla för medarbetare i särskilt riskutsatta verksamheter.
- **Kommunbevakning.** Under 2009 genomfördes en ny upphandling av bevakningstjänster. Konceptet ”Kommunbevakning” som vi har haft sedan tio år tillbaka leder alltjämt till stora rationaliseringsvinster för Trollhättans Stad och de kommunala bolagen. Prisnivån sjunker med 15 % under 2010 jämfört med 2009!
- **Övervakningskameror.** Den nya Kronan har under 2009 utrustats med 15 inomhuskameror. Den nya generationen IP-kameror som vi numera beslutat att installera ger en mycket bra bildupptagning och är relativt lätta att justjämförbart med den tidigare analoga generationens kameror. Justering och fininställning sker direkt från Skydd och Säkerhetsavdelningen.

- **Brandutbildning.** Vid utgången av 2009 har sammanlagt 4490 anställda genomgått grundläggande brandutbildning, brandskyddsansvarigutbildning eller brandombudsutbildning.
- **Försäkringsärenden.** Förhållandevis mycket arbete läggs ner på att möta kraven från skadelidande. Ungefär lika många ärenden som lämnas till SKFAB/Crawford för utredning hanteras av oss själva.
- **Pelletsinventering.** Den uppföljning av de kritiska synpunkterna som företrädarna för branschen framfört återstår att göra, detta ser vi ser fram emot ska ske under 2010.

Planerade aktiviteter för 2010

Mål för det skadeförebyggande arbetet är att minska antalet skador och incidenter så att kostnaderna hålls nere. Följande arbetsinsatser föreslås inför 2010:

- Fyra fastställda SAMSÄK-möten under året:

kl 13.15	torsdag	25 mars
kl 13.15	torsdag	10 juni
kl 13.15	torsdag	16 september
kl 13.15	torsdag	16 december
- Fortsatt installation av passage- och låssystem på fastigheter som har externuthyrning
- Skadeförebyggande satsningar inom Socialförvaltningens verksamhetsgrenar
- Installation av nya kallelsesignallarm till omsorgsboenden påbörjas
- Senarelagd reservkraftsåtgärd i stadshuset påbörjas hösten 2010 med färdigställande under 2011
- Byte av passersystem i stadshuset projekteras under hösten med genomförande av installation efter årsskiftet 10/11
- Projektstart för ny överföringsteknik för larmöverföring
- Fortsatt brandutbildning enligt justerat avtal. Arbetsplatsanpassade genomgångar av räddningstjänsten samt ett mindre antal grundutbildningar.

- Revidering av kommunal risk- och sårbarhetsanalys inför ny mandatperiod sker under hösten
- Träff nr 11 med säkerhetsombud sker under våren

Mats Björk och Madelene Andersson
Skydd och Säkerhet

HELSINGBORG

2010-01-25

Skadeförebyggande arbete under 2009

Risk- och sårbarhetsanalyser

Avdelning Säkerhet och beredskap har under året genomfört risk- och sårbarhetsanalyser i alla kommunala förvaltningar samt i tre kommunala bolag. Det är första gången som verksamheten analyserats med samma metod, nämligen MVA (Mångdimensionell Verksamhets Analys). Analyserna har utmynnat i en rad förbättringsåtgärder, som framför allt avsett krisplaner och krisledningsförmåga.

Fastighetslista

En fullständig uppdatering av fastighetslistan är genomförd under året. Samtliga förvaltningar som innehar fastigheter har besökts tillsammans med Marsh och det har informerats om betydelsen av en korrekt fastighetslista. Under hösten har ett projekt inletts vad gäller en kommungemensam fastighetsdatabas, en databas som skall innehålla samtliga uppgifter kring fastigheter. De verksamheter som är i behov av uppgifter kring någon fastighet kommer framöver att kunna tanka ner sina uppgifter från den gemensamma databasen.

Inventering av försäkringsbehov

Då Helsingborgs stads avtal med SKF AB löper ut vid årsskiftet har tillfället tagit i akts att genomföra en rejäl inventering av stadens försäkringsbehov. Samtliga förvaltningar har besökts och fått information om det försäkringskydd som finns idag. I samband med informationstillfällena har det kunnat säkerställas huruvida nuvarande försäkringsskydd stämmer överens med den verksamhet som bedrivs.

Riskanalyser

På åtta stycken skolor har riskanalyser genomförts i samarbete med riskhanteringsingenjörer från Brandförsvaret. I stort visar analyserna att skolorna är relativt duktiga på att tänka skadeförebyggande. Utöver att skolorna får en rapport till sig efter genomförd analys, ser vi själva analysarbetet som en ytterst lärande process för verksamheten.

Förhindra anlagd brand

Under hösten 2009 har Helsingborgs brandförsvaret arbetat offensivt med skolor som drabbats av bränder. Drabbade skolor har besökts och i vissa fall har sk konsekvensamtal ägt rum med olika grupper av elever. Grundtanken

är att bygga upp goda relationer med skolornas personal och elever i tron att det i sin tur kan ge en tryggare tillvaro.

Informationssäkerhet

Staden långsiktiga arbete med att identifiera beroenden, klassificera, riskbedöma stadens informationssystem har under 2009 främst inriktats på en genomgripande IT-säkerhetsanalys. Resultatet av analysen genererar en handlingsplan. Vidare har informationssäkerhetsarbetet inriktats på att ta fram styrande dokument i form av en Informationssäkerhetspolicy. Representanter från stadens verksamheter bjöds in till en workshop i syfte att ge inblick i vad informationssäkerhet är samt att ge ett underlag till ett policyförslag. Informationssäkerhetspolicyn är nu under politisk behandling.

SBA

Kommunfullmäktige har beslutat att samtliga förvaltningar skall arbeta på ett enhetligt vis med systematiskt brandskyddsarbete. Nivån på det systematiska brandskyddsarbetet är idag varierande i de olika förvaltningarna. Med ett enhetligt uppbyggt SBA-arbete säkerställs kvalitén och personalen vet hur det systematiska brandskyddsarbetet fungerar även för det fall att de byter arbetsplats inom staden. Arbete skall nu inledas med att hitta ett system och rätt nivå på rutiner för Kärnfastigheter, såsom ägare av de kommunala objekten. Eftersom fastighetsägarens SBA-arbete påverkar respektive nyttjares SBA (dvs övriga förvaltningar) kommer arbetet inledas med Kärnfastigheter för att sedan bygga upp ett enhetligt SBA-arbete i övriga förvaltningar.

Rådet för säkerhetsarbete

Med en representant från respektive förvaltning i staden har rådet för säkerhetsarbete bildats under året. Rådet innehar en central roll i stadens säkerhetsarbete såsom förvaltningarnas kontaktväg i säkerhetsfrågor. I slutet av året genomgår rådet en gemensam utbildning i systematiskt säkerhetsarbete, en utbildning som anordnas av Lunds universitet i samarbete med Marsh AB.

Din Bror

I ett samarbete mellan Brandförsvaret och Socialförvaltningen är ett arbete i uppstart som bygger på Fryshusets modell Din Bror. Samtalsledare är utsedda och innan årsskiftet kommer de att genomgå utbildning hos Fryshuset för att få modellen till sig. Arbetet med en grupp utvalda pojkar i tonåren kommer att pågå under 2010 för att därefter utvärderas.

Modellen Din Bror bygger på att arbeta med pojkars självbild, självkänsla och attityder.

Olweusmetoden

2007-2010 implementeras Olweusprogrammet på Kunskapsstaden Helsingborgs grundskolor. Enligt forskning som Olweusmodellen bygger på, finns ett klart samband mellan mobbning och framtida normbrytande beteende.

Olweusprogrammet mot mobbning och kränkande behandling är ett program på flera nivåer och i flera delar, som utvecklats för att reducera mobbningsproblem på enskilda skolor. Ledningen och alla anställda i skolan är i huvudsak ansvariga för att införa och driva programmet, och deras insatser inriktas på att utveckla positiva kamratrelationer och att göra skolan till en trygg och trivsamt plats att vistas i.

Kristin Ohlqvist & Sten Orre
Säkerhetssamordnare Helsingborgs stad

2010-01-25

Skadeförebyggande arbete inom Örnsköldsviks kommun 2009

Allmänt skadeförebyggande arbete

Det skadeförebyggande arbetet i Örnsköldsviks kommun sker fortlöpande genom samverkan mellan säkerhetssamordnare från förvaltningar och bolag i kommunens säkerhetsgrupp.

Arbetet ska utformas i samråd med säkerhetsansvariga, säkerhetsombud och fastighetsansvariga för förvaltningar och bolag.

Under året har arbetet inriktats på följande områden och aktiviteter:

Information och utbildning/övning

Systematiska säkerhetsarbetet, inkluderande intern brandskyddskontroll genom utbildnings- och coachinsatser.

Fortsatt utbildning av skolelever i grundskolans åk 2, 5, 8 och gymnasiet åk 2 genom avtal med barn och utbildningsförvaltningen.

Försök med Trygghetsvandring för grundskolans åk 7.

”Säkerhetsdag” med temat ”Skolan brinner” för kommunens politiker och tjänstemän samt polismyndigheten och övriga berörda myndigheter och organisationer. Samma information erbjöds även föräldrar och andra intresserade på kvällen.

Genomfört sk ”Open Space träffar” på kvällstid inom olika skolområden för att se ”Hur vi tillsammans kan göra området ännu bättre” genom att skapa informella nätverk/grupperingar som kan ta sig an olika förslag och problem som kommer fram vid Open Space möten. Kan vi tillsammans göra trivsel ännu bättre och därmed motverka inbrott, skadegörelse, hot och våld?

Utrymningsövning för personal och besökare i Stadshuset.

Sprida kunskapen om den statistik som finns att ta del av i skaderegistreringsprogrammet STINA.

Skapa medel för det skadeförebyggande arbetet i kommunen.

Åtgärder i kommunala fastigheter

Fortsatt komplettering av inbrotts- samt brandinstallationer i kommunens fastigheter och uppkoppling mot den kommunala alarmeringscentralen.

Installation av avstängningar på inkommande vattenledningar i kommunens lokaler där det förekommer mycket uthyrningsverksamhet.

Installation av rörelsevakter och förstärkning av utomhusbelysning i kommunens skolor och fritidslokaler.

Skadeförebyggande åtgärder 2009 utifrån medel från SKFAB

Kommunen har fått ett ekonomiskt bidrag på 200 000 kr från SKFAB för skadeförebyggande åtgärder.

Huvuddelen av dessa pengar har investerats i bättre utomhusbelysning på en skola för att få en tryggare utomhusmiljö.

En liten del av medlen har avsatts för att prova att privata fastighetsägare hos kommunen ska kunna återsöka en viss summa per fastighet vid sanering av klotter på sina fastigheter. Allt sker i samarbete med fastighetsägarföreningen.

Plan för skadeförebyggande åtgärder 2010

Utifrån tidigare upprättad investeringsplan fortsätta satsningen på skadeförebyggande åtgärder med de investeringsmedel som beviljats av kommunfullmäktige

Lämna in en ansökan till SKFAB om medel för fortsatt satsning på skadeförebyggande åtgärder i form av vattenavstängningar, inkoppling av brandlarm till den kommunala alarmeringscentralen, larm och passersystem samt förbättrad utomhusbelysning.

Fortsätta med utbildnings och informationsinsatser.

Fortsätta att informera om den skadestatistik som finns i skaderapporterings-systemet STINA.

Kommunen ska i samarbete med polisen och fastighetsägarföreningen besluta om en ”Policy och riktlinjer mot klotter och liknande skadegörelse i Örnköldsvik” för att kunna ta ett krafttag mot klotter.

Fortsätta med utbildning i grundskolans åk 2, 5, 8 samt gymnasiet åk 2 och de s k trygghetsvandringarna i åk 7.

Fyra - sex säkerhetsgruppsmöten planeras under året.

Arne Persson
Säkerhetschef

Jan Edblad
Säkerhetsutvecklare

2010-01-27

Skadeförebyggande arbete i Umeå kommun år 2009

Umeå kommun har varit delägare i Svenska Kommun Försäkring AB sedan år 2008 och från och med år 2009 har kommunen egendoms- och ansvarsförsäkringen i samma bolag. Under året har en stor del av arbetat gått ut på att **se över och utveckla säkerhetsarbetet** där en viktig utgångspunkt har varit delägarskapet och bolagets skadeförebyggande- och skadehanteringsarbete.

För att fördjupa bilden över hur säkerhetsarbetet i kommunen bedrivs och kan bedrivas så har en riskingenjör vid Brandförsvaret och säkerhet under året gjort ett 20 poängs examensarbete vid civilingenjörsprogrammet i riskhantering vid Lunds Tekniska Högskola. Examensarbetet resulterade i rapporten ”Handlingsprogram för kommunalt säkerhetsarbete. En studie över hur Umeå kommun kan utveckla sitt säkerhetsarbete”.

Som ett led i att försäkra oss om att vi gör rätt saker på rätt sätt har Brandförsvaret och säkerhet under året arbetat med kvalitetssäkringsarbete som resulterat i ett certifikat enligt ISO 9001.

Som en del i att strukturera säkerhetsarbetet formulerades en verksamhetsplan för 2009, som innefattade områdena **försäkringar, säkerhetsanalys, larm, bevakning, krisberedskap, information och utbildning samt omvärldsbevakning**.

Brandförsvaret och säkerhet har som stöd i säkerhetsarbetet ett internt nätverk med säkerhetssamordnare från förvaltningarna och kommundelarna. Nätverket har årligen fyra inplanerade sammankomster, där sista sammankomsten är en tvådagars tematräff och utvärdering. År 2008 var temat systematiskt brandskyddsarbete och i linje med verksamhetsplanens område **försäkringar** var 2009 års tema försäkringar och skadehantering. Bolander & CO hade för nätverket en övergripande information och utbildning vad gäller kommunens försäkringslösning. SKFAB och Crawford informerade och utbildade i skadehantering och skadereglering. Dessutom syftade träffen till att utvärdera säkerhetsinsatser och den egna förvaltningens säkerhetsarbete under det gångna året utifrån en fastställd rutin.

Andra skadeförebyggande aktiviteter under året utifrån SKFABs utbud är:

- Utbildning i entreprenadjuridik med deltagare från Fastighet, Gator och parker, Upphandlingsbyrån och kommunens jurist.

- Påbörjat riskinventering av kommunens pelletsanläggningar.
- Aons riskbedömning (Estimated Maximum Loss) av Dragonskolan och Dragonen idrotts- och Mässcentrum.
- Införandet av skadestatistikprogrammet STINA. Brandförsvaret och säkerheten har under året själva rapporterat skador i STINA men ambitionen är att fler förvaltningar här framöver själva skall rapportera sina skador i programmet.
- Medverkat i SKFABs nätverks- och tematräffar.

När det gäller verksamhetsplanens område **säkerhetsanalys** har arbetet fortgått med att stödja förvaltningarna i deras säkerhetsanalysarbete utifrån förändamålet av Brandförsvaret och säkerheten framtagen vägledning för säkerhetsanalys. Under året har en stor förvaltning, Samhälls- byggnadskontoret, intensifierat arbetet. Till dagens datum har sammanlagt nio av tio förvaltningar påbörjat säkerhetsanalysarbetet.

Under 2008 kompletterades kommunens Intern styrning och kontroll vad gäller ekonomi med områdena kvalitet, arbetsmiljö och säkerhet. 2009 har arbetet inneburit att validera områdena och frågorna. De områden som följs upp inom säkerhet är systematiskt brandskyddsarbete (SBA), informations-säkerhet, säkerhetsanalys och krishanteringsförmåga.

När det gäller **informationssäkerhet** har det under året fastställts styrdokument för informationssäkerhetsarbetet.

När det gäller **larm** gäller följande under året:

- Brandförsvaret och säkerheten har under året själva rapporterat skador i STINA men ambitionen är att fler förvaltningar här framöver själva skall rapportera sina skador i programmet. Brandförsvaret och säkerheten har dialog med skadedrabbade verksamheter utifrån skadekostnader och händelsestatistik i skadeförebyggande syfte. Den dialogen är en viktig del i kommunens installation av kameraövervakning i befintliga byggnader.
- Umeå kommun har en kamerapolicy och checklista för hur prioritering och beslut om kameraövervakning kommer till. Under året har en kameraanläggning installerats. Sammanlagt finns fjorton anläggningar.
- Projektarbete om hur kommunen kan arbeta med riskklassificering av byggnader vad gäller larm.
- Larmplattformen är ett projekt som påbörjades 2006 och syftar till att samordna kommunens larmanläggningar. Under året har uppbyggnaden av larmplattformen påbörjats.

- En prioritering av brandlarm i befintliga byggnader har gjorts. Tio skolor där övernattning förekommer i samband med arrangemang är prioriterade och kompletteras med brandlarm, utrymningsskyltar och brandskyddsbeskrivningar. Detta är ett samarbete mellan Brandförsvaret och säkerhet, Fastighet och Umeå fritid.

Vad gäller **bevakning** har Umeå kommun en kommunövergripande bevakningstjänst som kallas ”kommunbilen” som innebär ett flexibelt system med ronder vid olika tidpunkter med ett fåtal väktare som vid det här laget väl känner till kommunens fastigheter och verksamheter. För att ytterligare utveckla bevakningsmodellen har under året erfarenhetsutbyte med Södertälje skett.

Brandförsvaret och säkerheten har också i uppdrag att utbilda och öva kommunen i **krishantering och krisledning**. För detta ändamål har Brandförsvaret och säkerheten utarbetat och kvalitetssäkrat ett utbildningsprogram benämnt Krishanteringsprogram för ledningsgrupper på operativ nivå (KLO). Programmen riktar sig till såväl förvaltningarnas och bolagens ledningsgrupper som till kommunens politiska ledning. I dagsläget har samtliga förvaltningar påbörjat programmet. Dessutom har de kommunala bolagen Umeå Energi AB och Umeva deltagit.

Brandförsvaret och säkerhetsarbetet med att öka kommunens krishanteringsförmåga har under året inneburit översyn av reservkraft inom samhällsviktiga verksamheter och stöd till förvaltningarna i krisplaneringsarbetet. Därutöver fortgår ovan nämnda utbildningsprogram kontinuerligt.

Brandförsvaret och säkerheten erbjuder även utbildning i hothantering. Syftet är att öka kunskapen och medvetandet om hot mot tjänsteman.

I Umeå kommun har Brandförsvaret och säkerheten ett kommunövergripande uppdrag att samordna kommunens säkerhetsarbete. Brandförsvaret och säkerheten är en del i Samhällsbyggnadskontorets processorganisation. Brandförsvaret och säkerheten är indelat i tre delprocesser, Intern säkerhet, Olyckförebyggande verksamhet samt Räddningstjänstverksamhet som vardera leds av en verksamhetsledare som rapporterar till brandchefen.

Verksamhetsledare för intern säkerhet är Eva-Lena Fjällström och säkerhetsamordnare Roger Carlsson och Krissamordnare Fredrik Thoms är huvudsakliga resurspersoner i interna säkerhetsarbetet.

BRANDFÖRSVAR OCH SÄKERHET

Lars Tapani
Brandchef